

ופומא, עולן איהו דא, ובגין דא לא תעשו עול במשפט במדה וגומר (ויקרא יט לה). במדה דא מדה דשיעור קומה. (דף קכח ע"ב) דכל מאן דלא איהו בעל מדות, אכחיש שעור קומה דלעילא, ולא אתנטיל מתמן, דעשר ספירן דלעילא פלהו אזלין במדה מסטרא דאת י', ובמשקל מסטרא דאת ו', תרי מאזני השקל אינון ה' ה', מדה אחת.

תא חזי י' איהו רישא, ואיהו מדה דעיינין דאודנין דאנפין דתרין נוקבין דחוטמא, מדה דפומא, שקל הקדש דא ו', שקל דגופא, פנפי השקל ה' אצבען דימינא וה' דשמאלא, ובגין דשמא דיהו"ה איהו מדה ושעור ומשקל, אמר קרא (ויקרא יט לה) לא תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה, וכגוונא דא לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה (דברים כה יג), מאי פיס הכא דא פומא. (דף קכח ע"ב).

אדהכי הא סבא עלאה אודמן לגביה, ואמר והא אם עיינין שקילין הא אינון במדה, אבל אם אינון עיינין רכרבן ושפוןן זעירין לא אכחיש מדה, אלא אם עיינין דא רב ודא קצר, דא עב ודא פחוש, או אנפין דא אריף ודא קצר, דא עב ודא פחוש, אלא פתר דזיווגין שקילין כל חד למיניה, ודאי לא אכחיש עובדא דפראשית.

ב' בתוספת, תרין פיסות פומא ולבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין עלייהו, מי שאין תוכו פברו אל פנס לבית המדרש, דודאי איהו מאילנא דטוב ורע, דאיהו יימא חד בלב וחד בפה, מאן דאיהו מאילנא דחיי איהו תוכו פברו, פומא ולבא שוים, ועלייהו אתמר (בראשית ג כב) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל אחרא דאין תוכו פברו דלאו פימיה ולביה שוין, עליה אתמר (שם ב יז) ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, דודאי דא איהו ערבוביא בישא, דמשקר מונייטא דמלפא, דמערב פספא בעופרת. ודא הוה חטא דחיה דהטיל בה גחש זוהמא, דאיהו עופרת דאתערב בטפה (נ"א בכספא) חוורא כספא מזוקק, ולא אתדפי זוהמא מגיה עד דאתא אברהם ועאל פנורא ואתלבן פספא, ונפיק עופרת לבר דאיהו ישמעאל, ואתמר באדם מושף בערלתו הוה, אתערב ערבוביא בדהבא, אצטריף ביצחק, ואפיק זוהמא לבר ודא עשו, ביצקב נח ואשתרש ואפיק תולדין, ואתרבי עץ החיים בענפוי ושרשוי.

עיינין בעגולא מסטרא דאת י', באריכו מסטרא דאת ו', פנפי עינא אינון ה"ה, בארבע אתון אלין איהו עינא במדה במשקל ובמשורה, והכי כל אבר ואבר ביה תשפח יהו"ה, דאזיל במדה ובמשקל, ואיהו